

УДК 159.9

Бочелюк В.Й.¹, Шульга В.В.²

¹ д-р психол. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. СНЗ-111м НУ «Запорізька політехніка»

КОРЕКЦІЯ ТРИВОЖНОСТІ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ АРТ-ТЕРАПІЇ (ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ)

Одним із завдань сучасного суспільства в цілому є збереження і зміцнення психологічного здоров'я дітей. Необхідність вирішення цієї проблеми зростає особливо сьогодні, коли стрімко зростає кількість дітей, які переживають емоційне неблагополуччя. Це призводить до соматичного ослаблення дітей і розвитку неврозів. В даний час тривожність є поширеним явищем. Успіхи в навчанні, в школі, і взаємини з однолітками, адаптації в нових умовах, все це, залежить від того, наскільки яскраво виражено стан тривоги.

На сьогоднішній день не існує єдиного визначення поняття тривожності, тому що кожна галузь науки дає їй визначення зі своїх позицій. У магістерській роботі ми будемо виходити з психолого-педагогічного визначення тривожності як схильності індивіда до переживання тривоги, що характеризується низьким порогом виникнення реакції тривоги.

Молодший шкільний вік є одним з визначальних чинників у становленні особистості дитини. Багато основних властивостей і особистісних якостей дитини формуються саме в цей період життя. В даний час збільшилася кількість тривожних дітей, що відрізняються підвищеним занепокоєнням, непевністю, емоційною нестійкістю. Разом з тим завдання корекції шкільної тривожності є одним з актуальних в практиці роботи педагога-психолога. З огляду на ступінь обмежень, що накладаються на можливості корекції умовами роботи в освітній системі, одним з найдоступніших і ефективних засобів корекції тривожності є арт-терапія.

Особливу важливість набуває вивчення природи тривожності і її впливу на когнітивний та особистісний розвиток, загальної тривожності, який проявляється у молодших школярів, у зв'язку з тим, що вони входять в нове соціальне середовище і освоюють новий для них вид діяльності – навчання.

Ця проблема є надзвичайно актуальною, оскільки під впливом зовнішніх та внутрішніх чинників у дітей молодшого шкільного віку стрімко розвивається почуття тривожності. Оскільки це почуття не дає розвиватися дітям, адже внаслідок страху та тривожності вони стають замкнутими і

боязкими, це загрожує їхньому емоційному та психічному здоров'ю. Отже, проблема пошуку шляхів залучення засобів арт-терапії в корекції тривожності молодших школярів є вельми актуальною.

Проблеми, пов'язані з тривогою вивчають багато закордонних дослідники (О. Маурер, Р. Мей, Дж. Тейлор) і вітчизняних вчених (В.М. Астапов, А. М. Прихожан, Ю.Л. Ханін). Вони виділяють нові концепції та проблеми в методології по дослідженні тривожних станів (Ю.М. Антонян, В.М. Астапов, Ч.Д. Спилбергер, Ю.Л. Ханін, К. Хорні). З огляду на сказане, дослідники наполягають на необхідності діагностики тривожності, як стійкої характеристики і пропонують використовувати для її корекції ігрову терапію (А. І. Захаров), оптимізацію сімейного та педагогічного середовища (А.М. Прихожан), проте корекційні можливості арт-терапії в корекції тривожної поведінки дітей багатьма вченими залишаються без уваги.

Історію та розвиток арт-терапії розглянуто у працях М. Кисельової, О. Копитіна, напрямки та технології арт-терапії у практичному застосуванні проаналізовано в працях В. Синиці, Е. Беляєвої, Р. Ткача, Л. Магур, О. Васильченко, Г. Соколової, С. Богачова, Н. Саковича, Т. Пасеки, М. Валента, А. Гельбак, Т. Зінкевич-Євстігнєєвої, О. Федія, І. Маниченко. Поняття тривожності та причини виникнення, а також особливості розвитку досліджували О. Захаров, А. Бандура, Г. Адлер, Н. Дмитриєва, Н. Буравцова, А. Орлов та ін.

Актуальність та недостатня розробленість зазначених питань зумовили вибір теми нашого дослідження «Корекція тривожності у дітей молодшого шкільного віку засобами арт-терапії».